

ENNEN

ENNEN

Uuden istuimen avulla
pidennät tuolin käyttöikää
30–40 vuodella, jos sen
puuosat ovat kunnossa.
Rikkinäiset puuosat pitää
uusia ja ainakin liitokset
liimata ehjiksi.

Uuden istuimen ei tarvitse
olla samaa materiaalia eikä
kuvioitu samalla tavalla kuin
aikaisemmin. Valitse mate-
riaali, joka sopii mielestäsi
kauniisti tuolin puuosiin.

Istuinpunos

Halua vanhan kauniin tuolin kunnostamiseen on varmasti, kun sen istuinpunos on katkeillut tai venynyt rumaksi. Jos puuosat ovat kunnossa, punos kannattaa uusia näiden ohjeidemme mukaan.

Yhden istuimen punomiseen kuluu tarvikkeita noin 15 euron edestä. Työhön tarvitaan sakset tai puukko, puukeppiä puolaksi, jonka ympärille voi kiertää punontamateriaalia, iso jousipuristin, lyijykynä ja mitta.

Punontamateriaaleiksi kelpaavat paperinaru, juuttinaru ja sisalkuitu – mitä ompelu- tai askarteluliikkeessä sattuu olemaankin. Punontamateriaalia tarvitaan yhteen tuoliin 130–140 metriä. Osta sitä varmuuden vuoksi kuitenkin vähintään 150 metrin erä. On ikävä, jos tarvikkeet loppuvat kesken.

Punontamalleja on lukemattomia ja punoksen ulkonäkö riippuu suuresti punontatavasta. Virheet voi korjata purkamalla työtä kappaleen matkaa ja punomalla uudelleen. Materiaali kestää korjauksen vaatiman uudelleenpunonnan.

Esittelemme kaksi käytettyintä istuinpunosta, ruutu- ja kirjekuorikuvion.

Neliömäinen istuin

Punosmateriaali kierretään suoraan istuinkehikon päälle. Kulmia ei tarvitse ennakkoon valmistella, jos istuin on neliömäinen, eli kehikon kaikki sivut ovat yhtä pitkät.

Useimmiten tuolin istuimen etusivu on takasivua pitempi. Mittaa ja merkitse kehikkoon nelikulmainen ala. Suorakulmion määrittäminen on välttämätöntä, jos valitset punontamalliksi kirjekuorikuvion tai tähden.

Istuinkehikon samansuuntaisten sivujen on oltava saman mittaiset, kun punot kirjekuorimallia tai tähteä. Tasasivuisen mutta ei suorakulmisen neliön muotoisen istuimen punonta päätetään alueen keskellä, suorakulmaisissa istuimissa viimeiset narukerrat kiinnitetään edestakaisin tai sivulta sivulle.

Eri kokoisia ruutuja

Ruutukuvion suunnittelussa on ensin määriteltävä ruutukoko. Jaa istuinkehikon sivumitta langan paksuudella (esim. 4 mm). Laske myös ruutujen väliset raot, joita jää punosten risteyskohtiin.

Mallityössä aloitettiin lyhyimmästä eli takapienenasta, jonka pituus oli 40 cm. Tälle matkalle mahtuu noin 100 lankakierrosta. Määrittelimme sen pohjalta kuusi ruutua, joihin kuhunkin menee 15 lankakertaa. Sen jälkeen jää vielä sopivasti tilaa viidelle noin kahden lankakierroksen levyiselle raolle.

Tähti- eli kirjekuorikuvio

Vöitä limittäin, vyöleveys 15 lankaa

Määrittele ruutukoko, mutta älä tee punoksesta niin tiheää, ettet saa ristikkäisiä punoksia asettumaan kauniisti, kun niille ei ole tilaa.

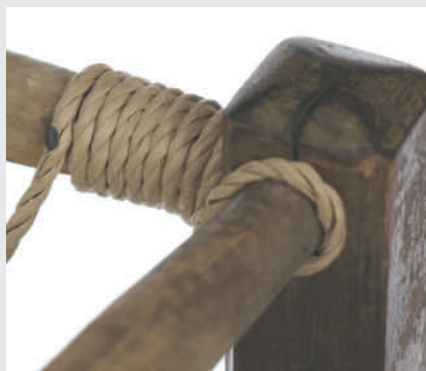
Kirjekuorimalli

Kirjekuorimallissa lankaa punotaan koko ajan tuolin kulmien ympäri. Punominen aloitetaan yhdestä kulmasta ja siitä edetään kohti keskustaa, jolloin suorakulmainen aukko istuimen keskellä pienenee tasaisesti ja lopulta täyttyy. Punos muodostaa istuimeen kulmasta kulmaan ulottuvan vinoristin.

Vinokulmaisen istuimen punominen

Kirjekuoripunonnassa vastakkaisten pienenojen on oltava samanmittaisia. Jos ne ovat erimittaiset, aloita kiertämällä narua pitkään pieneen merkkiviivoihin saakka.

Narun alkupään voi jättää punoksen alle ja kiertää sen viereisen pienan kautta. Loppupään kiinnität pienellä naulalla tai nitomalla, minkä jälkeen katkaiset narun.

Kierrä narua jonkin matkaa pitkälle pienalle ja aloita sisempää, ettei punos jää harvaksi ja löysäksi. Aloituspunos estää varsinaista punosta liukumasta sivulle.

Kirjekuori punotaan nelikulmiona

1

Aloita punominen istuinkehikon kulmasta ja vedä naru vastapäisen pienen ja sen viereisen toisensuuntaisen pienen ympäri esimerkiksi vasemman kautta. Jatka siitä vastapäiseen pieneen ja sen ympäri, taas vasemmalle viereisen pienen ympäri ja edelleen vastapäiseen pieneen jne., kunnes olet tehnyt täyden kierroksen kehikon ympäri ja aloitat seuraavan kierroksen.

2

Kiristä punosnaru joka kierroksen jälkeen ja estä sen purkautuminen puristimella. Kuvio alkaa pian hahmottua, jolloin näet mahdolliset virheet ja voit korjata ne.

Säännöllisiä ruutuja

1

Mittaa vastakkaisten kehyspienojen pituus ja merkitse keskittäen pitempään lyhyemmän mitta. Punottava ala on merkkiviivojen välinen suorakulmio.

2

Kiinnitä narun alkupää ja kierrä sitä pienen ympäri merkkiviivaan saakka. Estä narun purkautuminen jousipuristimella.

4

Ruudun leveys on mallityössä 15 narukertaa. Kierrä kaistaleen valmistuttua narua muutama kierros kehyspienen ympäri, jotta eri kaistojen väliin jää sopivat, yhtä suuret raot. Kuviosta tulee erilainen, kun kierrät kuvioiden välille kaksi narukierrosta pienen ympäri.

5

Kierrä uusi naruerä puolalle ja solmi narujen päät yhteen, kun puolallinen narua on loppunut. Sovita solmu piiloon punoksen alapinnalle.

3

Työn edetessä näet, että apupuolaa ei voi enää käyttää tilanpuutteen takia. Tuolin sivut ovat olleet eri mittaiset, jos keskiaukko on pitkänomainen. Viimeiset kerrokset pujotellaan silloin edestakaisin.

4

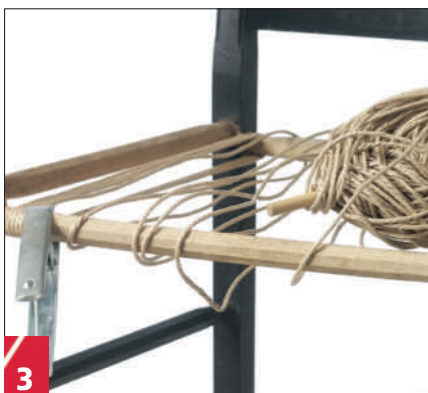
Suorakaiteen muotoisessa istuimessa kirjekuorimalli päättyy istuimen keskellä suoraan linjaan. Päättele naru keskelle tuolia ja sido narun pää kiertämällä se muutaman narun ympäri istuimen alla.

VINKKI

Narujen jatkaminen

Puolakepille kierretyn ensimmäisen naruerän loppuessa voit jatkaa narut monella eri tavalla. Voit esimerkiksi kiertää narua auki pieneltä matkalta ja työntää narujen päät kummankin oman aukkonsa läpi ja solmia yhteen tai palmikoida eli pleissata ne yhteen.

3

Kiristä naru aina kahden tai kolmen kierroksen jälkeen. Tässä suunnassa voit käyttää puolaa, jonka päälle kierrät suuren naruerän.

6

Poikittaisten narukaistojen punonta etenee samalla tavalla, mutta puolaa ei voi nyt käyttää. Voit pujotella narun melko lyhyinä pätkinä.

7

Valmiin punoksen narunpään voit kiinnittää kehyspienan alapintaan naulalla, nitojalla tai solmulla, jonka sijoitat pois näkyvistä, punoksen alle.